

Mitä yhteistä on oppivelvollisuuslaskulla ja varusmieskoulutuksella?

Motivaatio

Oppiminen

Hyvinvointi

Sotilasprofessori, dosentti
Everstiluutnantti Antti-Tuomas Pulkka
Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos
Maanpuolustuskorkeakoulu

Asevelvollisuuslaki

- Jokainen miespuolinen Suomen kansalainen on asevelvollinen sen vuoden alusta, jona hän täyttää 18 vuotta, sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 60 vuotta, jollei jäljempänä toisin säädetä.
- Asevelvollisuuden suorittamiseen kuuluu varusmiespalvelus, kertausharjoitus, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus sekä osallistuminen kutsuntaan ja palveluskelpoisuuden tarkastukseen.

Oppivelvollisuuslaki ja perusopetuslaki

- Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia.
- Oppivelvollisuus alkaa perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitetun lukuvuoden alkaessa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta.
- Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta.

One of the most valuable goals of twentieth century education is to inculcate a capacity to think independently. The pupil should assimilate an existing body of information and then exercise critical understanding upon it.

If such a thing happened in the early modern period, it came largely by accident.

Houston 1988, 56

45 luku ([16.6.2000/559](#))

Sotilasrikoksista

Palvelusrikokset

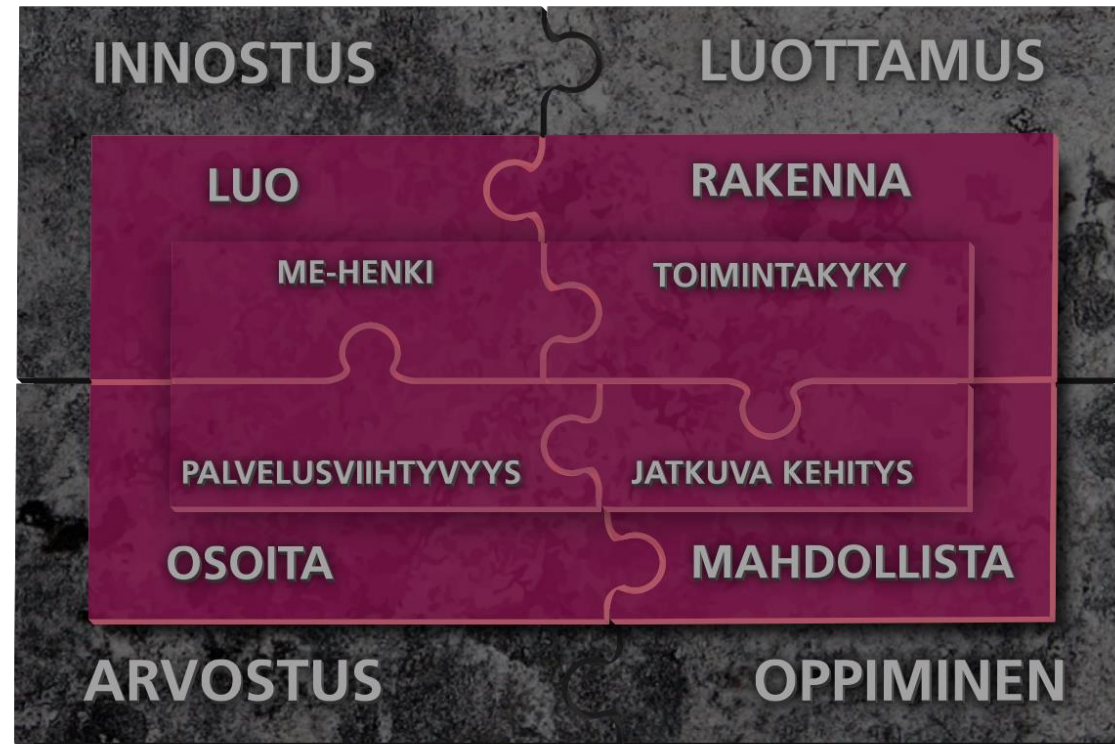
1 § ([16.6.2000/559](#))

Palvelusrikos

Sotilas, joka rikkoo tai jättää täyttämättä palvelukseen kuuluvan velvollisuuden taikka palvelusta tai sotilaallista järjestystä koskevan ohjesäännöllä tai muulla tavoin annetun määräyksen, on tuomittava, jollei teosta 11 luvun 9 a §:ssä, 40 luvun 1–3 tai 5 §:ssä tai tässä luvussa erikseen säädetä rangaistusta, *palvelusrikoksesta* kurinpitörangaistukseen tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi. ([4.12.2009/990](#))

SYVÄJOHTAMISEN KULMAKIVET

SYVÄJOHTAMISEN KULMAKIVET

INNOSTUS

- Hahmottaa kokonaisuuden
- Selkeät, haastavat tavoitteet
- Laittaa itsensä likoon, on innostunut
- Osaa kannustaa ja palkita
- Huumorin käyttö
- Pyrkii löytämään positiiviset seikat

LUOTTAMUS

- Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus
- Rehellisyys
- Pitää sanansa ja lupauksensa
- Osaa tehdä päätöksiä
- Toimii johdonmukaisesti
- Kantaa vastuunsa kaikissa tilanteissa
- Toimii rohkeasti

ARVOSTUS

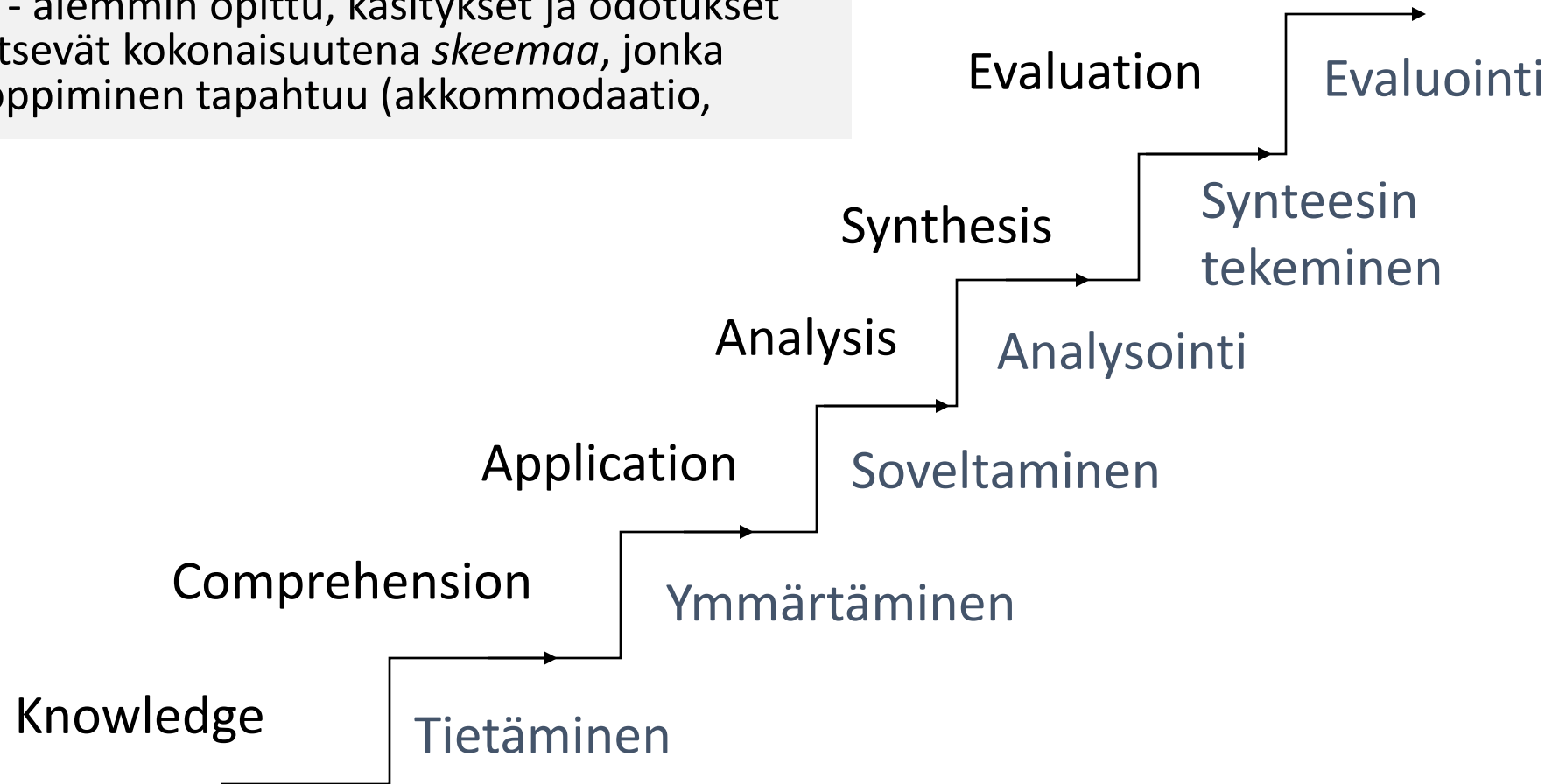
- On aidosti kiinnostunut ihmisistä
- Osaa kuunnella
- On helposti lähestyttävä
- Pitää huolta alaisistaan
- On läsnä ja viihtyy ihmisten parissa
- Tuntee alaisensa
- Hyväksyy ihmisten erilaisuuden

OPPIMINEN

- Jakaa vastuuta
- Antaa tilaa ja toiminnan vapautta
- Ei jätä yksin, "sparraa"
- Palaute kaksisuuntaista
- Ei tarvitse aina olla samaa mieltä
- Rohkaisee ideoimaan
- Myöntää omat virheensä
- Näkee virheet oppimismahdollisuutena

- Behaviorismi: Käyttäytymisen muuttaminen ärsykkeen ja automaattisen tai tahdonalaisen reaktion hallinnan kautta.
- Kognitiivinen: Kognitioiden tarkastelu: merkityksellisen aineksen oppimista, muistamista, mieleen painamista ja palauttamista.
- Tietorakenteet - aiemmin opittu, käsitykset ja odotukset siitä jne. merkitsevät kokonaisuutena *skeemaa*, jonka kautta uuden oppiminen tapahtuu (akkommodaatio, assimilaatio)

The Cognitive Domain (Bloom)

Koulutuksen suunnittelun periaatteita

Siirtovaikutus, motivaatio

Siirtovaikutus

- Miten hyvin koulutettava pystyy siirtämään oppimaansa erilaisiin tilanteisiin tai ympäristöihin?
- Siirtovaikutus muodostuu asioiden välisten yhteyksien ja taitoihin liittyvien sääntöjen ja periaatteiden ymmärtämisen kautta, edellytyksenä on oppijan aktiivinen toiminta.
- Siirtovaikutusta edistää:
 - koulutettavan motivaation tukeminen
 - ohjaus oppimisen aikana
 - kouluttajan tuki, vertaistuki
 - perinpohjainen ja vaihtelua sisältävä harjoittelu, jota arvioidaan monipuolisin kriteerein
 - ymmärrys ja päättely periaatteista, vaikutuksista ja merkityksistä
 - aktiivinen itsearviointi – arvioi omia tulkintojaan ja päättelyprosessejaan

(Blume, Ford, Baldwin & Huang, 2010; Perkins & Salomon, 1992)

Odotusarvot

- Odotusarvot eli miten oppija kokee pärjäävänsä tai osaavansa tietyissä asioissa tai miten tärkeänä ja hyödyllisenä hän jonkin asian itselleen kokee (Rosenzweig, Wigfield & Eccels, 2019).
- Odotusarvoihin on yhteydessä se, miten opetuksessa..
 - ..muodostuu koulutettavalle realistinen kuva oman osaamisensa vaiheesta
 - perustellaan opittavien asioiden hyötyä myös pidemmän aikaperspektiivillä ja vaikeammin havaittavien yhteyksien kautta.
 - ..palaute ja sen perusteella tulkinnat onnistumisesta tai epäonnistumisesta muodostavat käsityksen omasta osaamisesta → kehittyä odotuksiksi tulevasta pärjäämisestä.
 - ..yksilö vertaa omaa suoritustaan toisiin oppijoihin tai saattaa suhteuttaa saamaansa palautetta tai arviotaan suorituksesta epärealistiseen tasoon → odotukset ja todellisuus eivät kohta.

Esim. Viljaranta, 2017

Taulukko 1: Koulutuksen suunnittelun periaatteita motivaation kannalta

Haluttaessa tukea oppimiseen ja kehittymiseen perustuvaa motivaatiota...		
<ul style="list-style-type: none"> – keskitytään merkityksellisiin asioihin – huomioidaan opiskelijoiden kiinnostus – pidetään vaatimustaso sopivana – tuetaan kehittymistä – osallistetaan opiskelijoita ja annetaan heille vastuuta – keskitytään arvioinnissa keskeisiin asioihin ja kehittymiseen <p>(Ames, 1992)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – annetaan selkeää ja tarkkaa palautetta joka auttaisi ymmärtämistä – keskitytään osaamiseen – vaalitaan kiinnostusta – käytetään opetusmateriaaleja, jotka sisältävät tärkeät ja oleelliset asiat ja jotka ovat mielenkiintoisia – tuetaan opiskelijoiden osallistumista – rohkaistaan ottamaan vastuuta – käytetään arviointimenetelmiä, jotka kohdistuvat osaamiseen ja kehittymiseen <p>(Pintrich, 2003)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tuetaan osallistumista, valinnan mahdollisuuksia ja vastuun ottamista omasta oppimisesta – kohdistetaan arviointi asioihin jotka liittyvät asioiden syvälliseen ymmärtämiseen, osaamisen kokemuksiin ja minäpystyvyyteen <p>(Maehr & Midgley, 1991)</p>

Koulutuksen suunnittelun periaatteita

Motivaation huomioiminen oppimisympäristön suunnittelussa ja opetuksen toteutuksessa: TARGET –viitekehys /malli

T = *tasks*, oppimistehtävät ts. osasuoritukset, suoritukset

Suunnitellaan vaihteleviksi, haastaviksi ja merkityksellisiksi

A = *authority*, hallinta ts. itsenäisyys, vapaus toimia

Tuetaan aktiivista osallistumista ja itsenäistä toimintaa

R = *recognition*, tunnustus, kehu – palkinnot

Keskitytään yksilölliseen kehittymiseen ja suoritusten parantumiseen

G = *grouping*, ryhmäytyminen / ryhmässä tai yhdessä työskentely

Pyritään pari- ja pienryhmätyöskentelyyn

E = *evaluation*, oppimisen arviointi, menetelmät ja periaatteet

Keskitytään olennaiseen, annetaan mahdollisuus parantaa, käytetään vaihtelevia menetelmiä

T = *time*, kuormittavuus, opetuksen tahti

Varataan tarvittava aika, annetaan tarvittaessa lisäaikaa – huomioidaan yksilöllisiä eroja

Kiinnostus i) yksilön psykologinen, hetkellinen mielentila hänen toimiessaan jonkin asian parissa tai ii) pysyvämpi henkilökohtainen mieltymys toimia jonkin asian parissa toistuvasti (Renninger & Hidi, 2011; 2016).

Taulukko 3. Kiinnostuksen viriäminen ja erilaiset opetuskäytännöt

Kiinnostuksen lähde	Kiinnostuksen virittävät opetuskäytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Oppimisen ja onnistumisen kokemukset• Henkilökohtaisuus (hyödyllisyys, kiinnostus, tärkeys)• Uutuus (sisällön tai tekniikan)• Vuorovaikutuksellisuus	<ul style="list-style-type: none">• Demonstraatiot (esim. konkreettisen välineen tai pelin avulla)• Käsillä tekeminen, eksperimentit• Oppimispelit tai simulaatiot• Fyysinen aktiviteetti• Ryhmätyöt• Keskustelut

Huom! Tässä esitetyt kiinnostuksen lähteet ja opetuskäytännöt eivät sisällä kaikkia mahdollisia vaihtoehtoja, vaan tutkimuksissa useimmin esille nousseita esimerkkejä.

Lähteet

- Ames, C. (1992). Classrooms: goals, structures, and student motivation. *Journal of Educational Psychology*, 1992, 84, 261-271.
- Anderman, E.M., & Wolters, C.A. (2006). Goals, values, and affect: Influences on student motivation. Teoksessa P.A. Alexander, & P.H. Winne (Eds.) *Handbook of Educational Psychology* (2.painos., pp. 369-389). Routledge.
- Bloom, B. (1956/1972). *Taxonomy of educational objectives. Book 1 Cognitive Domain*. (17.painos) Edward Bros.
- Houston, R.A. (1988). *Literacy in Early Modern Europe. Culture and Education 1500-1800*. Longman Group
- Maehr, M.L., & Midgley, C. (1991). Enhancing student motivation: A schoolwide approach. *Educational Psychologist*, 26, 399-427.
- Paavola, S., Lipponen, L., & Hakkarainen, K. (2004). Models of Innovative Knowledge Communities and Three Metaphors of Learning. *Review of Educational Research*, 74, 557-576.
- Pintrich, P.R. (2003). A Motivational science perspective on the role of student motivation in learning and teaching contexts. *Journal of Educational Psychology*, 95, 667-686.
- Pulkka, A-T. Mitä on oppiminen? Teoksessa A. Pulkka (toim.) *Sotilaspedagogiikkaa kouluttajille 2020*. Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Julkaisusarja 3 - Työpapereita nro 5.
- Tapola, A. 2020. Kiinnostus oppimisessa ja opetuksessa. Teoksessa A. Pulkka (toim.) *Sotilaspedagogiikkaa kouluttajille 2020*. Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Julkaisusarja 3 - Työpapereita nro 5.
- Viljaranta, J. (2017). Odotusarvoteoria – odotusten ja arvostusten vaikutus oppimismotivaatioon. Teoksessa K. Salmela-Aro & J.-E. Nurmi (toim.), *Mikä meitä liikuttaa: Motivaatiopsykologian perusteet*. (ss. 66-79). PS-kustannus.